

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ο ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

- **Η πραγματική κατάσταση και τα προβλήματα**
- **Οι θέσεις, οι προτάσεις και τα αιτήματα του ΣΗΠΕ**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

A. Εισαγωγή – Γενικό μέρος

A.1. Οι στόχοι του Υπομνήματος

Ο ΣΗΠΕ είναι ο συλλογικός φορέας εκπροσώπησης των σοβαρών και έγκυρων ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων της χώρας, ανεξαρτήτως μεγέθους.

Εκφράζει και εκπροσωπεί τις επιχειρήσεις έκδοσης ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων που αποτελούν τον ιστορικό και διαχρονικό βραχίονα της ενημέρωσης των πολιτών της περιφέρειας.

Ο ΣΗΠΕ δεν αντιλαμβάνεται το ρόλο του ως ένα συνδικαλιστικό σωματείο κλασικού τύπου που εκπροσωπεί στενά συντεχνιακά συμφέροντα και απλώς υποβάλλει διάφορα αιτήματα. Επιθυμεί με τη δράση του να καταξιωθεί πρωτίστως ως ένας φερέγγυος και αξιόπιστος θεσμικός συνομιλητής της Πολιτείας για όλα τα θέματα που αφορούν και ενδιαφέρουν τον κλάδο που εκπροσωπεί.

Για τον λόγο αυτό ο ΣΗΠΕ προσέρχεται και συμμετέχει στον θεσμικό διάλογο με την Πολιτεία αλλά και την κοινωνία και τους φορείς, καταθέτοντας μια σειρά επεξεργασμένων, μελετημένων και τεκμηριωμένων προτάσεων για την αντιμετώπιση των σοβαρότερων από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο ημερήσιος περιφερειακός τύπος της χώρας αλλά και για την προοπτική του.

Αυτό το σκοπό εξυπηρετεί κυρίως το Υπόμνημα αυτό: Να καταθέσει στο δημόσιο διάλογο και να ενημερώσει κάθε ενδιαφερόμενο, είτε έχει θεσμικό ρόλο είτε όχι, για τις θέσεις και τις Προτάσεις του κλάδου έτσι ώστε κανείς από όσους έχουν την ευθύνη των αποφάσεων να μην μπορεί να επικαλεστεί άγνοια ή έλλειψη ενημέρωσης.

Υπάρχει και ένας ακόμη στόχος: Να αποτυπωθεί έστω σε αδρές γραμμές και όσο αυτό είναι δυνατόν η πραγματική εικόνα και η κατάσταση του ημερήσιου περιφερειακού τύπου ώστε να διαλυθούν συγχύσεις και εσφαλμένες εκτιμήσεις που υπάρχουν σχετικά με τα πραγματικά μεγέθη, τις δυνατότητες και τα προβλήματα του κλάδου, κάτι που με τη σειρά του θα διευκολύνει τη λήψη των σωστών αποφάσεων και τη χάραξη των ενδεδειγμένων δημόσιων πολιτικών.

Το Υπόμνημα αυτό περιέχει τις Θέσεις και τις Προτάσεις του ΣΗΠΕ για τα μεγάλα ζητήματα του κλάδου, με συνοπτικό τρόπο για την γενική ενημέρωση των αποδεκτών. Για όλα τα θέματα που αναφέρονται έχει ετοιμαστεί αναλυτική τεκμηρίωση η οποία επίσης θα κατατεθεί στους αρμόδιους φορείς και στο δημόσιο διάλογο.

A.2. Ο ιστορικός ρόλος και η αποστολή του ημερήσιου περιφερειακού τύπου

Παραβιάζει ανοιχτές πόρτες η διαπίστωση ότι ο περιφερειακός τύπος και ιδιαίτερα ο ιστορικός και διαχρονικός του βραχίονας, οι ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες επιτελεί έναν καίριο και αναντικατάστατο ρόλο σε όλους σχεδόν τους τομείς της δημόσιας ζωής στην «εκτός των τειχών» Ελλάδα, στην ενημέρωση και την πληροφόρηση, την ανταλλαγή απόψεων και τον πλουραλισμό, την τοπική οικονομία και την παραγωγική δραστηριότητα, την κουλτούρα, τις τοπικές παραδόσεις και τον πολιτισμό, την κοινωνική ζωή και την καθημερινότητα!

Τονίζουμε την ιστορική διάσταση της προσφοράς αυτής γιατί υπάρχουν περιφερειακές εφημερίδες που εκδίδονται ανελλιπώς για περισσότερα από 100 χρόνια(!) ενώ πάρα πολλές έχουν συμπληρώσει περισσότερο από μισόν αιώνα συνεχούς έκδοσης.

Οι καθημερινές περιφερειακές εφημερίδες ήταν για πολλά χρόνια η αποκλειστική και εξακολουθεί να είναι η βασική πηγή ενημέρωσης των πολιτών της Περιφέρειας για όλα τα θέματα που τους αφορούν, τους ενδιαφέρουν ή επηρεάζουν τη ζωή τους. Και αυτό γίνεται τις περισσότερες φορές με πληρότητα, εγκυρότητα και αντικειμενικότητα.

Την ίδια ώρα η άλλη σημαντική αποστολή του τύπου, ο έλεγχος της τοπικής και περιφερειακής εξουσίας, βρίσκει την απόλυτη έκφρασή της στην καθημερινή λειτουργία του ημερήσιου περιφερειακού τύπου.

Οι ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες ήταν πάντα και παραμένουν «η φωνή» των πολιτών της ξεχασμένης Ελλάδας. Ο ζωντανός και μαχητικός κήρυκας των αγώνων, των δικαιωμάτων και των διεκδικήσεών τους από ένα «κέντρο» που συνήθως τους αγνοεί.

Καίριος και αναντικατάστατος είναι επίσης ο ρόλος του ημερήσιου περιφερειακού τύπου στην τοπική ανάπτυξη, την οικονομική πρόοδο και την κοινωνική συνοχή ενώ ακόμη σημαντικότερη είναι η συμβολή του στην διατήρηση ζωντανής της τοπικής μας παράδοσης, της λαογραφίας, των εθίμων και των παραδόσεων του λαού μας.

Ακόμη και η καλλιέργεια της τοπικής και περιφερειακής συνείδησης στους πολίτες, η τόσο αναγκαία για την ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας είναι έργο του περιφερειακού τύπου ενώ δεν πρέπει να υποτιμάται και η εθνική του συνεισφορά στις νησιώτικές και ακριτικές περιοχές της χώρας.

Η φωνή αυτή δεν πρέπει να σιγήσει! Αποτελεί ιστορική εθνική και δημοκρατική επιταγή!

B. Ο ημερήσιος περιφερειακός τύπος σήμερα. Θεσμικά και οικονομικά προβλήματα

B.1 Τα πραγματικά μεγέθη. Ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία

Ο αριθμός των εφημερίδων

Σήμερα τόσο στο Μητρώο Έντυπου Τύπου της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας όσο και στο Υπομητρώο του ν3548/07 που αφορά τις κρατικές δημοσιεύσεις, είναι εγγεγραμμένες 96 ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες ενώ πρέπει να υπολογίσουμε ότι βρίσκονται σε κυκλοφορία λίγο περισσότερες από 100. Αν υπολογίσει κανείς ότι στην τελευταία μεγάλη πανελλαδική έρευνα αναγνωσιμότητας- θεαματικότητας- ακροαματικότητας που έγινε το 2007 από την κοινοπραξία MRB- VPRC- METRON ANALYSIS για λογαριασμό της ΓΓΕΕ, μετρήθηκαν από πλευράς αναγνωσιμότητας 196 ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες, προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι σχεδόν οι μισές των όσων κυκλοφορούσαν πριν από 18 χρόνια, ανέστειλαν τη λειτουργία τους ή άλλαξαν περιοδικότητα (έγιναν κυρίως εβδομαδιαίες) ή διατήρησαν μόνο την ηλεκτρονική τους έκδοση! Αντιθέτως έναντι των 100 περίπου εφημερίδων που διέκοψαν την κυκλοφορία τους ή άλλαξαν περιοδικότητα από το 2007 και μετά, σήμερα κυκλοφορούν μόνον 6 που εξεδόθησαν από εκείνο το χρονικό σημείο και έκτοτε (!), στοιχείο που αποδεικνύει το απαγορευτικό επιχειρηματικό-οικονομικό ρίσκο που συνεπάγεται πλέον μια εκδοτική απόπειρα στο χώρο του Περιφερειακού Τύπου. Αυτά και μόνο τα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά της τραγικής κατάστασης την οποία βιώνει ο κλάδος!

Η απασχόληση στον κλάδο

Ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις έντυπου τύπου της περιφέρειας υπολογίζεται σε 1.800 με 2.000 εργαζόμενους. Από αυτούς το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό, πάνω από το 75%, δηλαδή 1.350 έως 1.500 εργαζόμενοι απασχολούνται στις ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες. Στον αριθμό αυτό υπολογίζονται όχι μόνο οι δημοσιογράφοι αλλά και λοιπές βασικές ειδικότητες εργαζομένων στις επιχειρήσεις τύπου της περιφέρειας που εκδίδουν ημερήσιες εφημερίδες (γραφίστες, πιαστές, τεχνικοί, διανομείς, διοικητικό προσωπικό κλπ). Ο αριθμός αυτός θεωρείται υποεκτιμημένος κι αυτό γιατί πολλές από τις επιχειρήσεις αυτές έχουν εκχωρήσει σε άλλες εταιρείες τους ή σε τρίτους σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων αυτών (εκτύπωση, διανομή κλπ) με αποτέλεσμα να εμφανίζουν λιγότερους εργαζόμενους, ενώ στην πραγματικότητα δημιουργούν επιπλέον απασχόληση. Φυσικά πρέπει να συνυπολογιστεί και η αδήλωτη και μη καταγεγραμμένη εργασία που παρατηρείται στις μικρότερες κυρίως επιχειρήσεις και εφημερίδες.

Ο κύκλος εργασιών

Ο συνολικός τζίρος των επιχειρήσεων έντυπου περιφερειακού τύπου υπολογίζεται (με έτος αναφοράς το 2021) σε 35.810.000 ευρώ, με μειούμενο ετήσιο ρυθμό μεταβολής. Σχεδόν το 70% αυτού του κύκλου εργασιών (γύρω στα 25.000.000 ευρώ) παράγεται από τις ημερήσιες εφημερίδες. Αν υπολογίσουμε ότι η «βιομηχανία των ΜΜΕ» στην ελληνική περιφέρεια (τηλεοράσεις, ραδιόφωνα, sites, περιοδικά κλπ) έχει ισχύ της τάξης των 65.000.000 ευρώ ανά έτος, τότε στις ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες αναλογεί σχεδόν το 40% του συνολικού ετήσιου τζίρου!

Ο κύκλος εργασιών ανά επιχείρηση έντυπου περιφερειακού τύπου ανέρχεται στα 154.000 ευρώ. Ωστόσο παρατηρείται μεγάλη ανομοιογένεια καθώς άνω του 1.000.000 παράγουν λιγότερες από 5 επιχειρήσεις ενώ οι συντριπτικά περισσότερες είναι κάτω από 150.000!

Ιδιαίτερη σημασία έχει η σύνθεση των εσόδων των περιφερειακών εφημερίδων τα οποία μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις πηγές. Την πώληση περιεχόμενου (σημεία πώλησης και συνδρομητές σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή), τις διαφημίσεις (κρατικές και ιδιωτικές), τις υποχρεωτικές κρατικές δημοσιεύσεις και τις δημοσιεύσεις ιδιωτών, (αγγελίες, κοινωνικά, ανακοινώσεις κλπ). Όμως και εδώ υπάρχει έντονη ανομοιογένεια ανάλογα με το «μέγεθος» της εφημερίδας. Στις μεγαλύτερες περιφερειακές εφημερίδες η βασική πηγή εσόδων είναι οι πωλήσεις (από 50%-65%) και ακολουθούν οι διαφημίσεις (15%-30%), οι κρατικές δημοσιεύσεις (5%-20%) και οι ιδιωτικές δημοσιεύσεις (5%-15%). Αντίθετα στις μικρότερες εφημερίδες του κλάδου η βασική πηγή είναι οι κρατικές δημοσιεύσεις (60%-95%), και ακολουθούν οι πωλήσεις (0%-30%), και οι διαφημίσεις και καταχωρίσεις ιδιωτών (0%-15%).

Βεβαίως πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι τα στοιχεία που αναφέρονται εδώ δεν είναι απολύτως επικαιροποιημένα και πιστοποιημένα καθώς ο κλάδος του έντυπου περιφερειακού τύπου είναι **ίσως ο μοναδικός επιχειρηματικός κλάδος για τον οποίο δεν υπάρχουν ειδικές κλαδικές μελέτες** οι οποίες να αποτυπώνουν την πραγματική σημερινή του κατάσταση σε όλους τους δείκτες που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό. Η τελευταία σχετική έρευνα (του καθηγητή Χαιρετάκη) από το 2007, μετράει και αυτή σχεδόν μια 20ετία, στην οποία έχουν έρθει τα πάνω-κάτω! Τα παρατιθέμενα εδώ συνοπτικά στοιχεία προέρχονται από τα στοιχεία που τηρεί ο ΣΗΠΕ και από σχετική εργασία-εισήγηση του κ. Θ. Λουλούδη, εκδότη της εφημερίδας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ.

Η εκπόνηση μιας τέτοιας κλαδικής μελέτης είναι σήμερα βασική προτεραιότητα για τον κλάδο.

B. 2. Τα θεσμικά και οικονομικά προβλήματα

Από πού να αρχίσουμε και που να τελειώσουμε! Παρότι το σωστό θα ήταν να ξεκινήσουμε τη σχετική αναφορά από τα θεσμικά ζητήματα, εντούτοις η βιαιότητα, η οξύτητα και ο επείγων χαρακτήρας των οικονομικών προβλημάτων του κλάδου επιβάλλει την αλλαγή προτεραιότητάς.

Χωρίς αμφιβολία ο περιφερειακός τύπος στη χώρα μας βιώνει τα τελευταία χρόνια τη χειρότερη οικονομική κατάσταση της ιστορίας του!

Οι αιτίες είναι πολλές και γνωστές: Η δεκαετής οικονομική κρίση τσάκισε κυριολεκτικά τον κλάδο καθώς οι δαπάνες για την ενημέρωση είναι πάντα το πρώτο «θύμα». Οι άλλες δύο κρίσεις (υγειονομική, γεωπολιτική) που ακολούθησαν του έδωσαν τη χαριστική βολή καθώς στην πρώτη επί δύο χρόνια μηδενίστηκαν οι πωλήσεις (αφού έκλεισαν τα σημεία διανομής) και εξαφανίστηκε και η μικρή τοπική διαφήμιση, δηλαδή οι βασικές πηγές εσόδων του κλάδου ενώ στη δεύτερη εκτινάχθηκαν στα ύψη οι τιμές του χαρτιού και οι δαπάνες διακίνησης των εφημερίδων! Μάλιστα αυτές οι κρίσεις χτύπησαν αποκλειστικά τον έντυπο τύπο αφού οι άλλες κατηγορίες ΜΜΕ, κυρίως οι ηλεκτρονικές, αύξησαν κιόλας τα έσοδά τους! Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια με την επίκληση των μνημονιακών δεσμεύσεων καταργήθηκαν όλες οι επί δεκαετίες ισχύουσες πρόνοιες υπέρ του έντυπου περιφερειακού τύπου (φορολογικές και ασφαλιστικές διευκολύνσεις, ατέλειες κλπ)! Σε όλα αυτά πρέπει να προσθέσει κανείς και τις πιέσεις που δέχεται ο έγχαρτος τύπος από τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις νέες, πολλαπλές πηγές «πληροφόρησης».

Το πρόβλημα αυτό το βιώνουν με ακόμη μεγαλύτερη ένταση από το μέσο όρο, οι σοβαρές επιχειρήσεις τύπου της περιφέρειας που εκπροσωπεί ο ΣΗΠΕ οι οποίες αφενός στηρίζονται στην αγορά και τους αναγνώστες τους και όχι στο κράτος και αφετέρου έχουν και μεγάλα έξοδα (εργασιακά, φορολογικά ασφαλιστικά κλπ) να αντιμετωπίσουν.

Και όλα αυτά φυσικά υπό το βάρος της γνωστής υπαρξιακής κρίσης που αντιμετωπίζει ο έντυπος τύπος σε όλες σχεδόν τις χώρες αλλά και του γεγονότος ότι η πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό που αποτελούσε μια κάποια λύση στο παρελθόν, έχει πλήρως αποκλειστεί.

Η κατάσταση αυτή αποτυπώνεται με σαφήνεια και στους αριθμούς που αναφέρθηκαν και δείχνουν την θεαματική συρρίκνωση που έχει επέλθει τα τελευταία χρόνια. Αν η πορεία αυτή δεν αναταχθεί και δεν αντιστραφεί, η κατάσταση θα ξεφύγει από κάθε έλεγχο και θα απειληθεί η βιωσιμότητα του κλάδου συνολικά.

Όμως εξίσου σοβαρά με τα οικονομικά είναι και τα θεσμικά μας προβλήματα.

Ίσως μάλιστα αυτά να είναι τα σοβαρότερα γιατί σε μεγάλο βαθμό, αυτά είναι που συντηρούν και αναπαράγουν τα οικονομικά προβλήματα καθώς και τις σοβαρές και χρόνιες παθογένειες του κλάδου. Γιατί είναι αλήθεια ότι οι περισσότεροι προβληματικοί παράγοντες που κρατούν καθηλωμένο τον περιφερειακό τύπο προϋπήρχαν της οικονομικής κρίσης και απλώς επιδεινώθηκαν από αυτήν.

Τέτοια προβλήματα είναι το **μικρό οικονομικό μέγεθος**, η **τοπικότητα** και η **μικρή γεωγραφική βάση αναφοράς** εντός της πόλης ή το **πολύ του νομού**, η **εξάρτηση από κρατικές πηγές χρηματοδότησης**, η **μη βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων με όρους αγοράς**, το **ελλιπές ή μη εξειδικευμένο προσωπικό**, οι **προβληματικές εγκαταστάσεις κλπ.**

Αυτοί είναι μερικοί από τους παράγοντες που χαρακτηρίζουν ακόμη και σήμερα τις περισσότερες περιφερειακές εφημερίδες της χώρας και που πρέπει κάποια στιγμή να συζητηθούν με ειλικρίνεια και σοβαρότητα.

Βασικό θεσμικό πρόβλημα συνιστά επίσης και η **απουσία σαφούς και ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για τον περιφερειακό τύπο**. Οι ρυθμίσεις που τον αφορούν εκτείνονται σε πλήθος νομοθετημάτων και διατάξεων, πολλές φορές αντιφατικών μεταξύ τους, οι περισσότερες ψηφισμένες εδώ και δεκαετίες, που τροποποιούνται και ξανατροποποιούνται συνεχώς.

Κάποια από τα ζητήματα αυτά είναι υπόθεση των ίδιων των περιφερειακών εφημερίδων να δουν και να τα αντιμετωπίσουν. **Η μεγάλη εικόνα όμως είναι υπόθεση της Πολιτείας στην οποία ανήκουν και οι βασικές ευθύνες για την σημερινή κατάσταση**. Όλες οι κυβερνήσεις τις τελευταίες δεκαετίες αντιμετώπισαν τον περιφερειακό τύπο ως το «αποπαίδι» του συστήματος ενημέρωσης και πληροφόρησης της χώρας και είτε δεν περιελάμβαναν τα προβλήματά του στις προτεραιότητές τους είτε, όταν αποφάσιζαν να ασχοληθούν μαζί του, επεδίωκαν να δημιουργήσουν ένα θεσμικό περιβάλλον έτσι δομημένο ώστε να ευνοεί, να συντηρεί και να αναπαράγει πελατειακές λογικές και σχέσεις εξάρτησης και υποταγής αντί να ενισχύει και να στηρίζει την ανεξαρτησία, την επιχειρηματικότητα και τον υγιή ανταγωνισμό. Αντίστοιχα οι δημόσιες πολιτικές που ασκήθηκαν στο χώρο όλα αυτά τα χρόνια πέραν του ότι ήταν αντιφατικές και πρόχειρες, προσαρμοσμένες κάθε φορά στη συγκυρία και στις πολιτικές επιδιώξεις της εκάστοτε κυβέρνησης, ποτέ δεν διακρίθηκαν για τον αναπτυξιακό και όχι επιδοματικό και διανεμητικό τους χαρακτήρα, ακριβώς για να συντηρούνται αυτές οι σχέσεις εξάρτησης.

Είναι καιρός αυτό να αλλάξει. Και ο ΣΗΠΕ θα προσπαθήσει να συμβάλει σε αυτή την κατεύθυνση.

Γ. Ανάγκη για μια νέα στρατηγική

Ο καιρός των «μπαλωμάτων» και των αποσπασματικών λύσεων όταν κάποιο επί μέρους θέμα κακοφορμίζει, έχει προ πολλού παρέλθει. Είναι επιτέλους ανάγκη η Πολιτεία με την ενεργό συμμετοχή του κλάδου να καταρτίσει ένα στρατηγικό σχέδιο που θα οδηγεί στον περιφερειακό τύπο της νέας εποχής: **Βιώσιμο, αυτοδύναμο άρα πραγματικά ανεξάρτητο και αξιόπιστο.**

Η λογική της **μίζερης καθολικότητας** και του «δίνω σε όλους από κάτι για να μη φωνάζουν» δεν είναι στρατηγική ανάπτυξης. Είναι στρατηγική στασιμότητας. Πρέπει να αντικατασταθεί από τη **στρατηγική της δίκαιης και γενναιόδωρης επιλεκτικότητας με αναπτυξιακό πρόσημο** όπου οι κρατικές πολιτικές θα είναι στοχευμένες και θα έχουν σαν στόχο την ενίσχυση των πραγματικών επιχειρήσεων του κλάδου.

Η νέα αυτή στρατηγική στηρίζεται σε τρεις άξονες:

Ο πρώτος είναι η θέσπιση ενός **ξεκάθਾਰου και διαυγούς θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας του περιφερειακού τύπου**. Με αυστηρούς κανόνες και υποχρεώσεις που θα τηρούνται από όλους αλλά και με δικαιώματα που θα απολαμβάνουν μόνον όσοι είναι συνεπείς προς τις υποχρεώσεις αυτές.

Ο δεύτερος άξονας, συνέχεια του πρώτου, είναι η εισαγωγή στο κυβερνητικό λεξιλόγιο της **αναπτυξιακής αντί της επιδοματικής και «ενισχυτικής» λογικής**. Απαιτούνται μέτρα ενίσχυσης της ανάπτυξης των περιφερειακών ΜΜΕ και όχι των επιχειρηματιών τους. Ενίσχυση της ανάπτυξης που θα τονώσει την επιχειρηματική δράση σ' αυτόν το πολύπαθο χώρο, θα προστατεύσει και θα αυξήσει την απασχόληση, θα αξιοποιήσει παραγωγικά το όποιο δημόσιο χρήμα και θα οδηγήσει μέρος απ' αυτό πάλι στα δημόσια ταμεία στις εφορίες και στα ασφαλιστικά ταμεία, αντί στις τσέπες διαφόρων επιτηδείων.

Ο τρίτος άξονας αναφέρεται στην ανάγκη να πρυτανεύσει επιτέλους στις όποιες ρυθμιστικές παρεμβάσεις της Πολιτείας το κριτήριο της **βιωσιμότητας** της οποιας εκδοτικής απόπειρας στο χώρο του περιφερειακού τύπου. Βιωσιμότητα που πιστοποιείται από τα οικονομικά δεδομένα της επιχείρησης, την εμβέλεια και την απήχυσή της, την κυκλοφορία της και τις θέσεις εργασίας που διατηρεί.

Όλες οι προτάσεις που ακολουθούν υπηρετούν αυτήν ακριβώς τη στρατηγική.

Δ. Οι Θέσεις και οι Προτάσεις του ΣΗΠΕ για τα μεγάλα ζητήματα

Δ.1. Το Ολιστικό Σχέδιο Στήριξης του έντυπου περιφερειακού τύπου.

Γιατί αποτελεί πρώτη προτεραιότητα;

Γιατί στην ουσία αποτελεί «πρόγραμμα διάσωσης» του έντυπου περιφερειακού τύπου! Εξηγήσαμε ήδη εκτενώς τους λόγους για τους οποίους ο κλάδος βρίσκεται σε οριακό σημείο που απειλεί την ίδια την ύπαρξη και τη βιωσιμότητά του.

Όλα αυτά είναι ασφαλώς σε γνώση της Πολιτείας και του πολιτικού συστήματος γενικότερα, γι' αυτό και τα τελευταία χρόνια έχει γίνει κοινή συνείδηση η επιτακτική ανάγκη λήψης μέτρων από την Πολιτεία για την ανακούφιση και την ενίσχυση του έντυπου περιφερειακού τύπου της χώρας. Άλλωστε σε όλη την Ευρώπη λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις γενναία και στοχευμένα μέτρα στήριξης ειδικά για τον έντυπο περιφερειακό τύπο, κυρίως οικονομικά. Και δεν μπορούμε να φανταστούμε άλλη χώρα όπου αυτή η στήριξη να είναι περισσότερο αναγκαία από τη χώρα μας!

Θεωρούμε επομένως ότι αποτελεί ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ για τον κλάδο ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός **Ολιστικού Σχεδίου Στήριξης του έντυπου περιφερειακού τύπου** που θα περιλαμβάνει μια σειρά οικονομικά κυρίως αλλά και θεσμικά μέτρα στήριξης και ενίσχυσης του χειμαζόμενου έντυπου τύπου της περιφέρειας

ΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Όπως ήδη αναφέραμε σε όλη την Ευρώπη και όχι μόνο, λαμβάνονται μέτρα στήριξης του έντυπου τύπου με ιδιαίτερη έμφαση στον περιφερειακό τύπο. Στην αναγκαιότητα αυτή έχει συμφωνήσει όχι μόνο η κυβέρνηση και όλο το πολιτικό σύστημα της χώρας. Κατά καιρούς μάλιστα λαμβάνονται κάποια τέτοια μέτρα στήριξης τα οποία όμως έχουν πολλές αδυναμίες που υποβαθμίζουν και μετριάζουν την απόδοσή τους. Οι κυριότερες είναι δύο: Η οριζόντια κατανομή χωρίς αντικειμενικά κριτήρια που νοθεύει τον υγιή ανταγωνισμό και λειτουργεί σε βάρος των σοβαρών επιχειρήσεων τύπου και η αποσπασματικότητα, υπό την πίεση της συγκυρίας και των γεγονότων.

Είναι καιρός η κυβέρνηση να υιοθετήσει και να υλοποιήσει ένα **Ολιστικό Σχέδιο Στήριξης του έντυπου περιφερειακού τύπου** που θα περιλαμβάνει μια σειρά οικονομικά κυρίως αλλά και θεσμικά μέτρα στήριξης και ενίσχυσης του χειμαζόμενου έντυπου τύπου της περιφέρειας, τα οποία θα του επιτρέψουν να επιβιώσει και να ορθοποδήσει, επιτελώντας τον ιστορικό του ρόλο.

Κατά τη γνώμη μας ένα τέτοιο Σχέδιο πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής μέτρα:

1 . Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Ημερήσιων και Εβδομαδιαίων Περιφερειακών Εφημερίδων

Αυτό το Πρόγραμμα είναι ο βασικός κορμός του Ολιστικού Σχεδίου και «η μητέρα των μαχών» για τον κλάδο μας. Επαναλαμβάνουμε τα βασικά του χαρακτηριστικά:

Συνολικό ύψος 20.000.000 ευρώ κατανεμημένο σε βάθος 4ετίας (5.000.000 X 4 έτη).

Δικαιούχοι αποκλειστικά επιχειρήσεις ημερήσιου και εβδομαδιαίου περιφερειακού τύπου.

Κριτήριο κατανομής αποκλειστικά ο αριθμός των εργαζομένων κάθε επιχείρησης, πλήρους απασχόλησης ή ημιαπασχόλησης με βάση τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας.

Αυτό είναι ένα πραγματικό, καθαρό και αντικειμενικό Πρόγραμμα στήριξης, στην ουσία επιβίωσης του έντυπου Περιφερειακού τύπου. Υπενθυμίζουμε τη δέσμευση του αρμόδιου Υφυπουργού ότι η κυβέρνηση εξετάζει σοβαρά ένα τέτοιο σχέδιο και που μάλιστα θα παρουσιαζόταν το πρώτο τρίμηνο του έτους.

2. Επιδότηση της διακίνησης των εφημερίδων

Το Πρόγραμμα επιδότησης της διακίνησης (μαζί με αυτό της προμήθειας του χαρτιού) που εφαρμόστηκε πριν 3 χρόνια έδειξε την αξία και τη χρησιμότητά του. Δεν αναφερόμαστε όμως μόνο σε αυτό αλλά σε κάτι ευρύτερο. Σήμερα όπως μας λέει η ίδια η κυβέρνηση, από το 2019 έως το 2023 έχουν δαπανηθεί 10.477.620 ευρώ για «**το ειδικό τιμολόγιο διακίνησης τύπου στο εσωτερικό της χώρας**», δηλαδή με άλλα λόγια, για την επιχορήγηση των ΕΛΤΑ για τη διανομή των περιφερειακών εφημερίδων! Πρόκειται για μια ακόμη στρέβλωση του ανταγωνισμού με κρατική παρέμβαση. Γιατί την ώρα που οι περισσότερες εφημερίδες πασχίζουν να στήσουν πολυδάπανα δίκτυα διανομής (αφού δεν νοείται ημερήσια εφημερίδα να φτάνει στον παραλήπτη μια-δυο μέρες μετά την έκδοση) κάποιες άλλες διανέμονται με κρατικό χρήμα. Να μια ακόμη μορφή αντιαναπτυξιακής αντιμετώπισης. Γιατί αν αυτά τα 10.400.000 ευρώ που πάνε σε ένα κρατικό μονοπώλιο, κατευθύνονταν σε **κίνητρα δημιουργίας και συντήρησης δικτύων διανομής ατομικά ή πολύ περισσότερο συνεργατικά μεταξύ επιχειρήσεων τύπου (επιδότηση αγοράς οχημάτων, κίνητρα για ηλεκτρικά αυτοκίνητα, επιδότηση αμοιβών υπάρχοντος προσωπικού και πρόσληψης νέου)** τα οφέλη θα ήταν πολλαπλάσια! Και κυρίως παραγωγικά. Αυτό ακριβώς τα μέτρα πρέπει να περιλαμβάνονται στο Ολιστικό Σχέδιο που θα προτείνουμε.

3. Πρόγραμμα ψηφιοποίησης

Πρόκειται για πολύ σημαντικό Πρόγραμμα που έχει παραπεμφθεί στις καλένδες. Θυμίζουμε ότι είναι πρόγραμμα θεσμοθετημένο αφού με το ν5043/23, θεσπίστηκε **πρόγραμμα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων περιφερειακού τύπου**, σκοπός του οποίου είναι «**η ενίσχυση των μεσαίων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της έκδοσης περιφερειακού τύπου, μέσω συστήματος**

επιταγών (voucher), που διατίθενται στους δικαιούχους για την ψηφιακή τους αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού τους, προκειμένου να ενισχυθεί η ψηφιακή τους ωριμότητα».

Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 στη δράση 16706 «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» και ως επιλέξιμες προς ενίσχυση από το πρόγραμμα δαπάνες είναι «οι ψηφιακές υπηρεσίες, τα προϊόντα και ο εξοπλισμός, καθώς και οι συναφείς με αυτά συμπληρωματικές υπηρεσίες, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής, εμπορικής και διοικητικής λειτουργίας των επιχειρήσεων, την αναβάθμιση του τρόπου επικοινωνίας, συνεργασίας και εισαγωγής νέων μορφών υβριδικής εργασίας, την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού, του λογισμικού, των ψηφιακών, σχεδιαστικών και άλλων προγραμμάτων, την ψηφιοποίηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, περιλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου, την αύξηση του επιπέδου ασφάλειας και εμπιστοσύνης στις ηλεκτρονικές συναλλαγές, μέσω της αξιοποίησης νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών»

Ένας τέτοιος στόχος δεν μπορεί να απουσιάζει από ένα Ολιστικό Σχέδιο Στήριξης του περιφερειακού Τύπου.

4. Κατάργηση ή μείωση του Φ.Π.Α.

Ένα μέτρο αποφασιστικής σημασίας για την ενίσχυση και τη στήριξη του έντυπου τύπου και ειδικά των εφημερίδων **είναι χωρίς αμφιβολία η μείωση των συντελεστών του ΦΠΑ που αναφέρονται στην παραγωγή, εκτύπωση, διανομή, πώληση κλπ των εφημερίδων και κυρίως ο μηδενισμός του ΦΠΑ 6% επί των πωλήσεων και των συνδρομών.**

Αυτό το αίτημα έχει πλέον ισχυρή αιτιολογική βάση καθώς η από το 2021 ισχύουσα Τροποποίηση της Κοινοτικής Οδηγίας περί ΦΠΑ (2006/112/ΕΚ) περιλαμβάνει τον έντυπο τύπο στις κατηγορίες προϊόντων στις οποίες τα κράτη – μέλη **έχουν την ευχέρεια να επιβάλλουν μηδενικό ΦΠΑ!** Και δεν μπορούμε να σκεφτούμε άλλη ευρωπαϊκή χώρα πέραν της χώρας μας όπου η υλοποίηση στην πράξη αυτής της δυνατότητας να είναι περισσότερο επιβεβλημένη!

Η πρόταση αυτή μάλιστα δεν είναι νέα καθώς η σχετική συζήτηση κρατά ήδη από το 2018 όταν κορυφώθηκαν οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας σε συνδυασμό με τις αποφάσεις που πήρε στις 7 Δεκεμβρίου 2021 το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρώπης (Ecofin) για μηδενικό ΦΠΑ σε εφημερίδες και περιοδικά, με στόχο την στήριξη του παραδοσιακού Τύπου, ο οποίος βρίσκεται τα τελευταία χρόνια σε εξαιρετικά δυσχερή θέση, με τις κυκλοφορίες του να πέφτουν συνεχώς, τα διαφημιστικά έσοδα να μειώνονται και το εκδοτικό κόστος όχι απλά να μην μειώνεται, αλλά να εξακοντίζεται στα ύψη.

5. Κατάργηση συνδρομών σε ΑΠΕ-ΜΠΕ

Πολλές φορές στην προσπάθεια να υλοποιηθεί μια πολιτική ενίσχυσης του έντυπου τύπου βρισκόμαστε αντιμέτωποι με διάφορες δυσκολίες, άλλοτε θεσμικής άλλοτε δημοσιονομικής φύσης κλπ. και είμαστε αναγκασμένοι να «ψάχνουμε» εναλλακτικές δυνατότητες και ευκαιρίες. Μια τέτοια σημαντική εναλλακτική ευκαιρία ενίσχυσης των περιφερειακών ΜΜΕ που θα μπορούσε να ενταχθεί σε ένα Ολιστικό Σχέδιο στήριξης, είναι η **κατάργηση ή εναλλακτικά η ανάληψη από το κράτος του βάρους των συνδρομών που καταβάλλουμε σήμερα στο ΑΠΕ – ΜΠΕ.**

Πρόκειται για μια αμιγώς δημοσιογραφική, ενημερωτική δραστηριότητα που συνδέεται με την πληροφόρηση και την ενημέρωση του λαού της «εκτός των τειχών Ελλάδας» κάτι που με τη σειρά της αποτελεί το βασικό ρόλο και την αποστολή του περιφερειακού τύπου, έντυπου και ηλεκτρονικού και ως εκ τούτου προσφέρει νομίζουμε μια στέρεα δικαιολογητική βάση που μπορεί χωρίς αντιρρήσεις να τεκμηριώσει μια τέτοιας μορφής ενίσχυση.

6. Χρηματοδότηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Χρηματοδότηση Ινστιτούτου Επαρχιακού Τύπου

Όλες οι σοβαρές επιχειρήσεις τύπου της ελληνικής περιφέρειας έχουν από καιρό συνειδητοποιήσει ότι οφείλουν να επενδύσουν σ' αυτό που θεωρείται το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα, δηλαδή στην ποιότητα, στην αξιοπιστία και στην πληρότητα του προϊόντος τους. Αυτή είναι και η μόνη διέξοδος που προσφέρει προοπτική επιβίωσης στον κλάδο.

Για να γίνει αυτό είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρχει υψηλής ποιότητας και άρτια εκπαιδευμένο, ιδιαίτερα στις νέες δεξιότητες, δημοσιογραφικό και τεχνικό προσωπικό. Άρα η Πολιτεία οφείλει να εξετάσει κάθε **δυνατότητα χρηματοδότησης και γενικότερα υποστήριξης ειδικών προγραμμάτων επιμόρφωσης** του προσωπικού των ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων, ιδιαίτερα στις νέες τεχνολογίες.

Ιδιαίτερο ρόλο στη διαδικασία αυτή μπορεί να διαδραματίσει το **Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου** το οποίο όντας μοναδικό στο είδος του σε πανελλήνιο επίπεδο μπορεί να αποτελέσει το σημείο αναφοράς για την οργάνωση και υλοποίηση πολλών από αυτά τα προγράμματα επιμόρφωσης . **Η ενίσχυση από την Πολιτεία του Ινστιτούτου ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά του είναι υπόθεση πρώτης προτεραιότητας για τον Περιφερειακό Τύπο.**

7. Αντιμετώπιση ασφαλιστικών επιβαρύνσεων

Τα τελευταία χρόνια το ζήτημα των υπέρμετρων ασφαλιστικών επιβαρύνσεων εξελίχτηκε σε ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα του ημερήσιου (και όχι μόνο) περιφερειακού τύπου φτάνοντας στο σημείο να απειλεί την ίδια την επιβίωσή του.

Δύο είναι οι βασικές αιτίες που έχουν δημιουργήσει αυτό το πρόβλημα. Η πρώτη είναι το γνωστό «χαράτσι» του 2% επί του τζίρου υπέρ του ΕΔΟΕΑΠ και η δεύτερη είναι η

κατάργηση της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών των περιφερειακών εφημερίδων που ίσχυε επί 60 χρόνια, από το 1956 πριν καταργηθεί με το νόμο Κατρούγκαλου το 2016.

Ένα πλήρες Ολιστικό Σχέδιο στήριξης των επιχειρήσεων του περιφερειακού τύπου θα πρέπει να περιλαμβάνει πρώτον την **άμεση κατάργηση της πρόσθετης εργοδοτικής εισφοράς του 2% υπέρ ΕΔΟΕΑΠ τουλάχιστον ως προς τις επιχειρήσεις περιφερειακού τύπου** και δεύτερον, εφόσον κριθεί ότι δεν είναι δυνατή η επαναφορά του καθεστώτος της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών, τουλάχιστον **τη ρύθμιση σε ικανό αριθμό δόσεων και χωρίς τις προσαυξήσεις κλπ των οφειλών των επιχειρήσεων περιφερειακού τύπου, που δημιουργήθηκαν εξαιτίας ακριβώς του τυποκτόνου νόμου Κατρούγκαλου (ν4387/16)**

8. Υλοποίηση Προγράμματος Φιλαναγνωσίας

Πρόσφατα εξαγγέλθηκε από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό ένα ειδικό Πρόγραμμα για την ενθάρρυνση και την ενίσχυση της φιλαναγνωσίας ανάμεσα στους μαθητές όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Όμως υπήρχε μια πολύ σημαντική παράλειψη που αποδυναμώνει την όλη προσπάθεια και μειώνει κατά πολύ τα προσδοκώμενα οφέλη καθώς το σχετικό πρόγραμμα αφορά μόνο το βιβλίο και δη το λογοτεχνικό, **αφήνοντας εκτός τον έντυπο τύπο και ειδικά τις καθημερινές εφημερίδες!**

Για το λόγο αυτό απευθυνθήκαμε στον Πρωθυπουργό και στον αρμόδιο Υπουργό Παιδείας (επισημαίνοντας την παράλειψη και ζητώντας το αυτονόητο, δηλαδή τη συμπερίληψη και του έντυπου τύπου στα σχετικά προγράμματα, όπως άλλωστε συμβαίνει σε όλες της χώρες όπου εφαρμόζονται προγράμματα φιλαναγνωσίας. Μάλιστα δεν μείναμε στην επισήμανση. Υποβάλλαμε μαζί και πολύ συγκεκριμένες προτάσεις για το πως μπορεί να ενταχθεί ο έντυπος τύπος στα προγράμματα αυτά. Οι προτάσεις αυτές πρέπει να έχουν μια ξεχωριστή θέση στο Ολιστικό Πρόγραμμα Στήριξης.

Δ.2. Το νέο Μητρώο και οι σχέσεις με το κράτος

Η αναγκαιότητα της οριοθέτησης και το νέο Μητρώο του ν5005/22

Το ζήτημα αυτό που αφορά στην ουσία το «ποιος είναι ποιος» στο χώρο του περιφερειακού τύπου είναι ταυτοτικό για τον κλάδο! Το βασικό ερώτημα για τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια ημερήσια περιφερειακή εφημερίδα για να λογίζεται θεσμικά ως τέτοια δεν έχει μέχρι σήμερα επαρκώς απαντηθεί με την έννοια ότι ποτέ δεν έχει επιχειρηθεί μια ουσιαστική και επιστημονικά τεκμηριωμένη καταγραφή των περιφερειακών εφημερίδων (ημερήσιων και εβδομαδιαίων) όχι ως παρακολούθημα άλλων διατάξεων όπως συνέβη με τις Υπουργικές Αποφάσεις του ν3548/07 ή το Μητρώο του ν5005/22 που τις αντικατέστησε αλλά ως αυτόνομος μηχανισμός, θεσμικά κατοχυρωμένος που θα παράγει δικαιώματα και υποχρεώσεις και θα παρέχει μια σαφή εικόνα για το status, τις δυνατότητες και τα δεδομένα των περιφερειακών εφημερίδων. Η οποιαδήποτε οικονομική σχέση με το κράτος

από άποψη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, άμεση ή έμμεση, πρέπει να αφορά μόνο εκείνες τις εκδοτικές επιχειρήσεις που θα πληρούν ένα σύνολο αυστηρών κριτηρίων, όπως θα τα θέσει η Πολιτεία.

Δυστυχώς το Μητρώο Έντυπου Τύπου που θεσμοθετήθηκε με τον ν5005/22, τουλάχιστον όσον αφορά τον έντυπο περιφερειακό τύπο, όχι μόνο ήταν κατώτερο των περιστάσεων και των προσδοκιών του κλάδου αλλά στην ουσία αποδείχτηκε ένα αχρείαστο αλλά και επιζήμιο νομοθέτημα.

Αχρείαστο διότι πολύ απλά δεν ανταποκρίνεται στον βασικό σκοπό που υποτίθεται ότι επέβαλε την υιοθέτησή του δηλαδή να μπει επιτέλους θεσμική τάξη στο εντελώς αρρύθμιστο πεδίο του έντυπου τύπου και ειδικά του περιφερειακού, να χωρίσει «η ήρα από το σιτάρι» και να τεθούν κανόνες και προϋποθέσεις όσον αφορά την κατανομή του δημοσίου χρήματος στις επιχειρήσεις τύπου. Τίποτα από αυτά δεν έγινε. Όσες εφημερίδες ήταν στο παλιότερο Μητρώο μπήκαν και στο νέο. Μια νομοθετική τρύπα στο νερό!

Αλλά το νέο νομοθέτημα δεν είναι μόνο περιττό. Δυστυχώς είναι και άκρως **επιζήμιο και βλαπτικό** για τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούν την υγιή επιχειρηματικότητα στον κλάδο. Και να γιατί: Ο νέος νόμος συνδέει (και σωστά) το Μητρώο με τις κρατικές ενισχύσεις, επιχορηγήσεις κλπ με όποια μορφή αυτές παρέχονται. Όμως αυτό το θεωρητικά θετικό χαρακτηριστικό, **μετατρέπεται σε άκρως αρνητικό** αν δεν υπάρχουν αυστηρές και ουσιαστικές προϋποθέσεις ένταξης στο Μητρώο! Γιατί αν ενταχθούν οι πάντες χωρίς ουσιαστικά κριτήρια και όλοι αυτοί μετέχουν στα όποια προνόμια που αυτή η ένταξη προσφέρει, δηλαδή στην κρατική διαφήμιση και στις διάφορες ενισχύσεις, επιδοτήσεις κλπ, είναι **φανερό ότι καταστρατηγείται κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού και βλάπτονται ουσιαστικά τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων του κλάδου!**

Αυτό ακριβώς δηλαδή που συνέβη με το «πρόγραμμα ενίσχυσης deminimis» και την κατανομή με αυτόν το μη ορθολογικό τρόπο των 4.616.000 ευρώ!

Δυστυχώς η πρόσφατη τροποποίηση του ν5005/22 με τον ν5212/25, δεν αντιμετώπισε αυτό το δομικό πρόβλημα και ως εκ τούτου παρά κάποιες επιμέρους βελτιώσεις, δεν είναι παρά μια ανολοκλήρωτη μεταρρύθμιση. Μια τέτοια τροποποίηση θα είχε πραγματικό νόημα μόνον εφόσον αναφερόταν και αφορούσε στο ουσιαστικό μέρος και το βασικό πυρήνα του νόμου που είναι ασφαλώς οι προϋποθέσεις ένταξης στα Μητρώα ΜΕΤ και ΜΗΤ καθώς και στο Υπομητρώο.

Αυτές οι ελαστικές έως ανυπαρξίας «προϋποθέσεις» που επέτρεψαν σχεδόν στους πάντες να ενταχθούν στα Μητρώα, νοθεύοντας τον υγιή ανταγωνισμό στην αγορά, είναι και το κύριο προβληματικό σημείο του νόμου, όπως ο ΣΗΠΕ με τις αναλύσεις του και τις επισημάνσεις του αλλά και η ίδια η εμπειρία από τη διετή εφαρμογή του ν5005/22, ανέδειξαν!

Για τον ΣΗΠΕ και για όλες τις σοβαρές, υγιείς και βιώσιμες με όρους αγοράς και όχι κρατικής εξάρτησης επιχειρήσεις του κλάδου, το αίτημα, ο αγώνας και η διεκδίκηση για έναν σύγχρονο, αυτοδύναμο και ανεξάρτητο περιφερειακό τύπο παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά!

Τι προτείνουμε

Η συζήτηση για το νέο Μητρώο εκ των πραγμάτων πρέπει να είναι αναλυτική και λεπτομερής. Για το λόγο αυτό ο ΣΗΠΕ έχει **επεξεργαστεί μια τέτοια αναλυτική Πρόταση** για τα κριτήρια ένταξης στο Μητρώο (χρόνος έκδοσης, πωλήσεις-κυκλοφορία, απασχόληση προσωπικού, αριθμός σελίδων), την κατηγοριοποίησή αυτών των κριτηρίων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τις αναγκαίες κυρώσεις για τους παραβάτες. **Η Πρόταση αυτή περιλαμβάνεται στο αναλυτικό κείμενο με τις ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΗΠΕ**, που έχει ήδη κατατεθεί στην Πολιτεία και στο δημόσιο διάλογο. Επιμένουμε στην υλοποίηση των Προτάσεων αυτών και θα συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση!

Δ.3. Οι Κρατικές Δημοσιεύσεις στον Περιφερειακό Τύπο

Ο επίμονος και ανυποχώρητος αγώνας του ΣΗΠΕ επιτέλους δικαιώθηκε! Μετά από μια δεκαετία αναβολών και παρατάσεων, η Πολιτεία πείστηκε για την θεσμική και πολιτική αναγκαιότητα της διατήρησης και μονιμοποίησης του καθεστώτος των κρατικών δημοσιεύσεων στον ημερήσιο και εβδομαδιαίο περιφερειακό τύπο και προχώρησε στο απαραίτητο αυτό μέτρο με τον πρόσφατο ν5218/25.

Όμως μαζί με την προώθηση της μονιμοποίησης των δημοσιεύσεων, ο αρμόδιος Υπουργός δεσμεύτηκε και για κάτι ακόμη, εξίσου σημαντικό: Ότι είναι έτοιμος να ξεκινήσει άμεσα ουσιαστικό διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για την ριζική τροποποίηση του ν3548/07 που αποτελεί ως γνωστόν, το νομοθετικό πλαίσιο των κρατικών δημοσιεύσεων.

Είναι επομένως τώρα μια μεγάλη ευκαιρία μέσα από το διάλογο αυτό να προχωρήσουμε συντεταγμένα σε μια σειρά αναγκαίων αλλαγών όχι μόνο στο βασικό ν3548/07 που διέπει το καθεστώς των κρατικών δημοσιεύσεων αλλά και στη διοικητική πρακτική σχετικά με το ζήτημα αυτό ώστε το όλο σύστημα των κρατικών δημοσιεύσεων να καταστεί λειτουργικό και αποδοτικό και να εξυπηρετήσει πραγματικά το σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε δηλαδή να προωθήσει και να διασφαλίσει τη διαφάνεια σε σημαντικές πράξεις και δραστηριότητες του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα τις οποίες ο νομοθέτης κρίνει ότι πρέπει να πληροφορούνται οι πολίτες.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΗΠΕ ανταποκρίθηκε άμεσα στην πρόσκληση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και κατέθεσε πριν λίγες ημέρες πλήρη και αναλυτική **Πρόταση Τροποποίησης του ν3548/07**.

Τι πρέπει να περιλαμβάνει μια τέτοια Τροποποίηση κατά τη γνώμη μας:

1 . Τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Πρόκειται για ζήτημα με κεφαλαιώδη σημασία. Πρέπει να είναι απολύτως ξεκάθαρο ότι στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου για τις δημοσιεύσεις **πρέπει να περιλαμβάνονται ΟΛΕΣ μα ΟΛΕΣ οι δημοσιεύσεις του δημοσίου κάθε είδους.**! Σήμερα υπάρχουν πολλές ασάφειες και κακές διατυπώσεις που φαίνεται να εξαιρούν από την υποχρέωση δημοσιεύσεων σημαντικές κατηγορίες όπως π.χ. οι προσλήψεις προσωπικού. Οδηγός για τη ρύθμιση αυτή πρέπει να είναι η θετική διάταξη του άρθρου 16 παρ.1 του Ν4208/13 (ΦΕΚ 252^Α), με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο (δυστυχώς μόνο το πρώτο) εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν3548/07, σύμφωνα με την οποία όλες ανεξαιρέτως οι υποχρεωτικές από οποιαδήποτε διάταξη νόμου δημοσιεύσεις των φορέων του δημοσίου (και όχι μόνο οι διακηρύξεις διαγωνισμών κ.λπ.), υπάγονται πλέον στις διατάξεις του Ν3548/07 με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς το πόσες και ποιές εφημερίδες δικαιούνται να τις δημοσιεύουν, τη διαδικασία δημοσίευσης κ.λπ.

Αλλά και με τις κλασσικές προκηρύξεις των διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων υπάρχει πρόβλημα. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία το 9μηνο Ιαν–Σεπ 2024 από 169.928 δημόσιες συμβάσεις, οι 127.703 ήταν με απευθείας ανάθεση ήτοι το 75 %!! Επειδή η δικαιολογητική βάση των δημοσιεύσεων δεν είναι να πληροφορούνται για το έργο ή την προμήθεια οι υποψήφιοι ανάδοχοι (που έχουν και άλλους τρόπους πληροφόρησης) αλλά οι απλοί πολίτες που πρέπει να γνωρίζουν πως διατίθεται το δημόσιο χρήμα, πολύ περισσότερο στις **απευθείας αναθέσεις** μάλιστα, **πρέπει να δημοσιεύεται και η σχετική ανακοίνωση σε δυο ημερήσιες εφημερίδες του νομού, έναντι μικρού τιμήματος που θα επιβαρύνει τον ανάδοχο.**

Επίσης, πρέπει να επανέλθει η **υποχρέωση δημοσίευσης, ειδικά στον Περιφερειακό Τύπο, των Ισολογισμών και των λοιπών οικονομικών στοιχείων των Α.Ε. και Ε.Π.Ε.** Το έλλειμμα διαφάνειας που παρατηρήθηκε στην αγορά ως προς τα οικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων μετά την κατάργηση των δημοσιεύσεων αυτών, είναι τεράστιο και έχουμε πολλά επιχειρήματα γι αυτό.

Πρέπει τέλος να επανέλθει η **δημοσίευση των προγραμμάτων πλειστηριασμών,** υποχρέωση που έχει καταργηθεί από το 2014. Δεν πρόκειται βέβαια για κρατική αλλά για ιδιωτική δημοσίευση που παράγει όμως σημαντικές έννομες συνέπειες και για αυτό το λόγο περιβάλλεται από ιδιαίτερες νομικές εξασφαλίσεις.

2. Την αλλαγή του τρόπου κατανομής των δημοσιεύσεων

Σοβαρότατο ζήτημα αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνεται η κατανομή των καταχωρίσεων αυτών. Πρέπει κατά τη γνώμη μας να καταργηθεί η άδικη και ισοπεδωτική λογική της «ίσης κατανομής» που επιβάλλει ο ν2328/95 και επαναλαμβάνει ο ν3548/07. **Δεν είναι δυνατόν μια εφημερίδα με 50 εργαζόμενους να παίρνει υποχρεωτικά τις ίδιες δημοσιεύσεις με μια εφημερίδα με 2 εργαζόμενους!** Επομένως πρέπει να θεσπιστεί η **αναλογική κατανομή των καταχωρίσεων** ώστε και να υπάρχει ένα μίνιμουμ καταχωρίσεων σε όλες τις εφημερίδες που το δικαιούνται, αλλά και να υπάρξουν κίνητρα (και επιβράβευση) για όσους προχωρούν αυτή τη δύσκολη εποχή σε πρόσθετες επενδύσεις.

Η κατανομή πρέπει να γίνεται με αντικειμενικά και απολύτως διαφανή κριτήρια όπως ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού που είναι εύκολα αποδείξιμος και ελέγξιμος.

3. Την αποσαφήνιση του τρόπου τιμολόγησης και του χρόνου εξόφλησης των δημοσιεύσεων

Πρόκειται για το γνωστό ζήτημα που έχει δημιουργήσει μέχρι τώρα τα μεγαλύτερα προβλήματα στην πράξη και ταλαιπωρεί καθημερινά τις υπηρεσίες του δημοσίου αλλά και τις εφημερίδες. Έχουν γίνει κατά καιρούς διάφορες απόπειρες για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό αλλά τα πράγματα έγιναν ακόμη χειρότερα.

Κατά τη γνώμη του ΣΗΠΕ οριστική λύση στο όλο πρόβλημα μπορεί να δώσει μόνο η **κατάργηση αυτής της διαχρονικής ανωμαλίας με τις διπλές τιμές «δημοσίου – αναδόχου» και την ενοποίηση της σχετικής τιμολόγησης σε μια τιμή, δηλαδή την «τιμή αναδόχου»**. Για να γίνει αυτό δεν απαιτείται τροποποίηση του νόμου καθώς με βάση την εξουσιοδότηση που παρέχει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν3548/07, μπορεί να γίνει εύκολα και άμεσα με την έκδοση μιας απλής ΚΥΑ που θα τροποποιεί την ισχύουσα του 2008! Σε αυτό συμφωνούν και τα αρμόδια κυβερνητικά στελέχη στα οποία έχουμε θέσει το ζήτημα.

Τέλος πρέπει να αλλάξει ο αναχρονιστικός τρόπος τιμολόγησης των δημοσιεύσεων (κατά χιλιοστόμετρο) και να αντικατασταθεί με την επιμέτρηση των χαρακτήρων, συμπεριλαμβανομένων των κενών ανάμεσα στις λέξεις, ώστε να υπάρχει ομοιόμορφος και αντικειμενικός προσδιορισμός του κόστους. Άρα πρέπει να τροποποιηθεί η προαναφερθείσα διάταξη της παρ.2 του άρθρου 4 του ν3548.07 έτσι ώστε να αφαιρεθούν οι εκ του νόμου δεσμεύσεις και να δοθεί η δυνατότητα έκδοσης ΚΥΑ από τους Υπουργούς Οικονομίας και ΜΜΕ όπως προτείνουμε, τόσο ως προς την ενοποίηση των τιμολογίων όσο και ως προς τον τρόπο επιμέτρησης της καταχώρισης.

Συμπερασματικά η εν λόγω διάταξη της παρ.2 του άρθρου 4 του ν3548/07 προτείνουμε να λάβει την εξής μορφή «Όλες οι ανωτέρω δημοσιεύσεις καταχωρίζονται με αμοιβή η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού στον οποίο ανατίθενται εκάστοτε οι αρμοδιότητες του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και του Υπουργού Οικονομίας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την επιτρεπτή έκταση και το μέγεθος της καταχώρισης».

4. Να αυστηροποιηθούν οι κυρώσεις για τις παραβάσεις του νόμου

Κανένας νόμος και καμία τροποποίησή του δεν έχει νόημα αν δεν εφαρμόζεται! Οι κυρώσεις στις περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων του Νόμου πρέπει όχι μόνο να είναι αυστηρές αλλά να επιβάλλονται κιάλας. Κι εδώ η εμπειρία από την εφαρμογή του ν3548/07 στην πράξη είναι αρνητική καθώς πολλές «σκαستές» και αυταπόδεικτες περιπτώσεις που καταγγέλλθηκαν όχι μόνον δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων αλλά ούτε καν ερευνήθηκαν. Οι πρόσφατες σχετικές διατάξεις του ν5212/25 κινούνται στη σωστή κατεύθυνση.

5. Να αντιμετωπιστούν οι παράνομες ή εσφαλμένες και καταχρηστικές συμπεριφορές των φορέων του δημοσίου.

Αυτό δεν αφορά τον ίδιο το νόμο αλλά την εφαρμογή του στην πράξη καθώς το ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ για τις κρατικές δημοσιεύσεις που έχει συστήσει ο ΣΗΠΕ έχει καταγράψει πολλές παραβιάσεις του είτε από άγνοια είτε από σκοπιμότητα από διάφορους φορείς του δημοσίου. Όπως είπαμε δεν έχει νόημα να φτιάξουμε καλύτερο νόμο αν δεν εφαρμόζεται. Οι συνηθέστερες παραβιάσεις που έχουμε εντοπίσει είναι οι εξής:

- Συχνά οι φορείς δεν δημοσιεύσουν σε δυο ημερήσιες του νομού όπως πρέπει να κάνουν ΠΑΝΤΑ (με βάση τη διάταξη της παρ.3 του άρθρου 3 του ν3548/07 αλλά αρκούνται σε μια ημερήσια!
- Αφήνουν εκτός δημοσίευσης ολόκληρες κατηγορίες δημοσιεύσεων.
- Διενεργούν παράνομες δημοπρασίες αναζητώντας χαμηλότερη τιμή δημοσίευσης, πράγμα εντελώς απαγορευμένο και ανεπίτρεπτο.
- Χρησιμοποιούν, ιδίως τα Πανεπιστήμια αλλά και άλλοι φορείς, ενδιαμέσους, διαφημιστικά γραφεία κλπ για τις καταχωρίσεις, κάτι απολύτως απαγορευμένο!

Στο ζήτημα αυτό η ευθύνη ανήκει βεβαίως στην Πολιτεία. Μάλιστα στις περιπτώσεις αυτές τα πράγματα είναι ευκολότερα καθώς δεν απαιτείται νομοθετική παρέμβαση εφόσον οι διατάξεις είναι σαφείς. Αρκεί μια καθαρή και όχι μεσοβέζικη **διευκρινιστική εγκύκλιος** από το αρμόδιο για τα ΜΜΕ Υπουργείο ή από τη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, με την οποία θα παρέχονται σχετικές διευκρινήσεις και οδηγίες και θα ζητείται από τους φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, να εφαρμόσουν το νόμο χωρίς αυθαίρετες ερμηνείες και εν τέλει παράνομες πρακτικές!

Δ.4 Η Κρατική Διαφήμιση στον Περιφερειακό Τύπο

Η σημερινή κατάσταση και τα προβληματικά σημεία

Η κρατική διαφήμιση αποτελεί διαχρονικά το κύριο όχημα εκμαυλισμού και διαπλοκής των ΜΜΕ με την πολιτική εξουσία, κεντρική ή τοπική. Έτσι και στην περιφέρεια, έντυπα και εφημερίδες με μηδενική ή ασήμαντη κυκλοφορία βρίσκονταν, την καλή βεβαίως εποχή όπου αφθονούσε η κρατική διαφήμιση, να φιλοξενούν καταχωρίσεις μεγάλου ύψους σε μια πρωτοφανή όσο και απαράδεκτη διασπάθιση δημοσίου χρήματος.

Σήμερα όλα τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η Κρατική Διαφήμιση ανακάμπτει μετά την κρίση και ήδη τα ποσά που διαθέτουν Υπουργεία, Οργανισμοί, ΝΠΔΔ, Περιφέρειες και Δήμοι είναι εξαιρετικά υψηλά. Τα κονδύλια αυτά δεν πρέπει να μονοπωληθούν, όπως συμβαίνει συνήθως από τα πανελλαδικά ΜΜΕ!

Βέβαια υπάρχουν και πολλά ακόμη προβληματικά σημεία στο όλο σύστημα της κρατικής διαφήμισης όπως είναι η συνεχής συρρίκνωση του δημόσιου τομέα, η συνεχής παραβίαση του όρου κατανομής του 30% υπέρ των περιφερειακών ΜΜΕ, η μη τήρηση των διαδικασιών διαφάνειας που προβλέπει ο νόμος κλπ. Αναλυτική αναφορά στα προβληματικά σημεία που παρατηρούνται τόσο στην νομοθεσία όσο και στην πρακτική της διοίκησης σχετικά με το μείζον αυτό ζήτημα, παρατίθενται στο κείμενο των ΘΕΣΕΩΝ και των ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΗΠΕ.

Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές ο ΣΗΠΕ καταθέτει μια ουσιαστική **πρόταση νομοθετικών και διοικητικών αλλαγών** η οποία κατά την άποψή μας θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά βάση τα εξής σημεία:

1. Δημιουργία Ενιαίου Κέντρου Κατανομής της Κρατικής Διαφήμισης που θα συγκεντρώνει όλα τα σχετικά αιτήματα και προγράμματα όλων των δημόσιων φορέων που υπάγονται στη σχετική υποχρέωση και θα κάνει τη σχετική κατανομή στα ΜΜΕ αλλά και τους εκ των υστέρων ελέγχους για το νόμιμο αλλά και το πρόσφορο αυτής της κατανομής. Αυτό το Κέντρο μπορεί να είναι διυπουργικό όργανο (όπως συμβαίνει με την έγκριση των προσλήψεων στο Δημόσιο), η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, Ειδική Υπηρεσία, Ανεξάρτητη Αρχή ή ακόμη και η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής .

2. Διασφάλιση της τήρησης της κατανομής του 30% με την πρόβλεψη επιβολής όχι αμφιβόλου απόδοσης διοικητικών προστίμων που ποτέ δεν εισπράττονται αλλά αυστηρών κυρώσεων στους φορείς που παραβιάζουν την υποχρέωση με εξατομίκευση της ευθύνης στους υπηρεσιακούς παράγοντες που υπογράφουν τα σχετικά εντάλματα.

3. Αυστηρή παρακολούθηση και εφαρμογή των προβλέψεων των ήδη υφιστάμενων διατάξεων για την έγκαιρη και πλήρη υποβολή και ανάρτηση στο διαδίκτυο των καταστάσεων είτε από τους δημόσιους φορείς είτε από τις διαφημιστικές εταιρείες με πρόβλεψη κυρώσεων για τους παραβάτες, πολιτικούς και υπηρεσιακούς παράγοντες.

4. Αποσαφήνιση ότι το ποσοστό υπέρ των περιφερειακών ΜΜΕ (30%) αφορά το σύνολο της εγκεκριμένης από τον αρμόδιο Υπουργό δαπάνης, όπως άλλωστε αναγράφεται και στις σχετικές εγκριτικές αποφάσεις.

5. Υπαγωγή και των Τραπεζών στο καθεστώς της κρατικής διαφήμισης. Η υποχρέωση δημοσίευσης απολογιστικών 3μηνιαίων καταστάσεων διαφημιστικής δαπάνης δεν τηρείται πλέον. Τα στοιχεία είναι συγκλονιστικά. Η συμμετοχή όλων των περιφερειακών ΜΜΕ **όλων των κατηγοριών** στη συνολική διαφημιστική δαπάνη των τραπεζών δεν ξεπερνάει το 3,5%! Πρόκειται για σκάνδαλο που δεν πρέπει να επιτρέψουμε να συνεχίζεται.

6. Ενεργοποίηση και διασφάλιση της ουσιαστικής λειτουργίας της Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 27 του ν3166/03 με τη συμμετοχή όλων των συλλογικών φορέων των ΜΜΕ για τον έλεγχο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας.

7. Τέλος η κατανομή της κρατικής διαφήμισης στα ΜΜΕ δε μπορεί και δεν πρέπει να γίνεται αυθαίρετα και με βάση τις πολιτικές ή προσωπικές επιδιώξεις κάθε πολιτικού υπεύθυνου αλλά με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια όπως είναι οι έγκυρες μετρήσεις αναγνωσιμότητας (όσον αφορά τα έντυπα ΜΜΕ), ο δείκτης απασχόλησης

προσωπικού για κάθε μέσο (όσο περισσότεροι εργαζόμενοι, τόσο μεγαλύτερο ποσό κρατικής διαφήμισης) και τα οικονομικά στοιχεία με βάση ειδικού τύπου ισολογισμούς που θα αποδεικνύουν τη βιωσιμότητα του μέσου ώστε να αποκλειστούν οι ευκαιριακοί, οι τυχάρπαστοι ή και οι τυχοδιώκτες ιδιοκτήτες ΜΜΕ που λυμαίνονται σήμερα την κρατική διαφήμιση. Η θετική διάταξη του άρθρου 22 παρ.3 του ν5005/22 για τα κριτήρια κατανομής της κρατικής διαφήμισης πρέπει να εξειδικευτεί και να τηρηθεί απαρέγκλιτα από τις δημόσιες αρχές.

Μια διαδικαστική πρόταση

Το ζήτημα της Κρατικής Διαφήμισης είναι πολυπαραγοντικό. Τόσο αντικειμενικά όσο και από άποψη εμπλεκόμενων φορέων. Αυτοί οι φορείς είναι το Δημόσιο στον στενό του πυρήνα (Υπουργεία, Κρατικοί Οργανισμοί, ΝΠΔΔ), η Αυτοδιοίκηση (Περιφέρειες, Δήμοι), τα ΜΜΕ (Πανελλήνιας εμβέλειας και Περιφερειακά), οι φορείς της Διαφήμισης (Διαφημιστές και Διαφημιζόμενοι).

Όλοι έχουν και πρέπει να έχουν λόγο στη διαμόρφωση ενός νέου τοπίου όσον αφορά την Κρατική Διαφήμιση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει άμεσα, με ευθύνη του αρμόδιου για τα ΜΜΕ Υπουργείου να ανοίξει ένας σχετικός δημόσιος διάλογος ο οποίος για να είναι συντεταγμένος και χρονικά οριοθετημένος θα ήταν σκόπιμο να οργανωθεί στο πλαίσιο μιας Ειδικής Επιτροπής για το Νέο Καθεστώς της Κρατικής Διαφήμισης όπου όλοι οι προαναφερθέντες φορείς ή και όποιος άλλος έχει έννομο συμφέρον θα κληθούν να πάρουν μέρος και να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Δ.5. Το Ασφαλιστικό ζήτημα

Το πρόβλημα και οι αιτίες του

Τα τελευταία χρόνια το ζήτημα των υπέρμετρων ασφαλιστικών επιβαρύνσεων εξελίχθηκε σε ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα του ημερήσιου (και όχι μόνο) περιφερειακού τύπου φτάνοντας στο σημείο να απειλεί την ίδια την επιβίωσή του.

Δύο είναι οι βασικές αιτίες που έχουν δημιουργήσει αυτό το πρόβλημα.

Η πρώτη είναι το γνωστό «χαράτσι» του 2% επί του τζίρου υπέρ του ΕΔΟΕΑΠ και η δεύτερη είναι η κατάργηση της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών των περιφερειακών εφημερίδων που ίσχυε επί 60 χρόνια, από το 1956 πριν καταργηθεί με το νόμο Κατρούγκαλου το 2016.

Τι προτείνουμε:

1. Την άμεση κατάργηση της πρόσθετης εργοδοτικής εισφοράς του 2% υπέρ ΕΔΟΕΑΠ τουλάχιστον ως προς τις επιχειρήσεις περιφερειακού τύπου. Δεν είναι δυνατόν την ώρα που σε όλους τους κλάδους της οικονομίας μειώνονται οι ασφαλιστικές εισφορές, σε μας να αυξάνονται αφού και το ίδιο το ΣτΕ χαρακτήρισε το χαράτσι αυτό «πρόσθετη εργοδοτική εισφορά»!

2. Την επιδότηση των ασφαλιστικών μας εισφορών ως ίσχυε με το καταργηθέν καθεστώς το οποίο στηριζόταν στη συμμετοχή του κρατικού προϋπολογισμού. Αν η κυβέρνηση εννοεί πραγματικά τα όσα λέει για την ανάγκη ενίσχυσης του περιφερειακού τύπου, τότε η επαναφορά του καθεστώτος της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών των ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων, είναι ο καλύτερος τρόπος για να το πράξει:

3. Την επέκταση και ως προς τις οφειλές στον ΕΦΚΑ της ρύθμισης των 72 δόσεων για τον ΕΔΟΕΑΠ από εργοδοτικές εισφορές.

4. Τη ρύθμιση σε ικανό αριθμό δόσεων και χωρίς τις προσαυξήσεις κλπ των οφειλών των επιχειρήσεων περιφερειακού τύπου, που δημιουργήθηκαν εξαιτίας ακριβώς του τυποκτόνου νόμου Κατρούγκαλου (ν4387/16).

5. Τον συμψηφισμό των ήδη καταβληθεισών εισφορών στον ΕΦΚΑ με τις οφειλές προς τον ΕΔΟΕΑΠ για το ίδιο αντικείμενο.

Δ.6. Τα πνευματικά δικαιώματα των εκδοτών

Στο ζήτημα αυτό σημειώνεται μια έντονη κινητικότητα το τελευταίο διάστημα καθώς ψηφίστηκε ήδη ο νέος νόμος (ν4996/22) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η κοινοτική Οδηγία ΕΕ 2019/790, με την οποία εκτός των άλλων αναγνωρίζεται το συγγενικό δικαίωμα των εκδοτών τύπου για online χρήσεις, το οποίο, όπως εκτίθεται στις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 της Οδηγίας, σκοπό έχει να προστατεύσει την επένδυση των εκδοτών για την παραγωγή αξιόπιστου ειδησεογραφικού περιεχομένου και να ενισχύσει τη διαπραγματευτική τους θέση έναντι των παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου.

Θεωρούμε κατ αρχήν ότι ο νέος νόμος κινείται γενικά σε θετική κατεύθυνση στο βαθμό που αντιμετωπίζει μια διαχρονική εκκρεμότητα, αναγνωρίζει το συγγενικό πνευματικό δικαίωμα των εκδοτών τύπου έναντι των κολοσσών του διαδικτύου σε θεωρητική αλλά κυρίως σε πρακτική βάση και υιοθετεί την βασική, αφετηριακή μας θέση για την πρόβλεψη διαδικασίας διαμεσολάβησης με τα όποια θετικά ή αρνητικά μπορεί κανείς να βρει σε αυτή.

Ο ΣΗΠΕ μέσω του ΟΣΔΕΛ κατέθεσε τις απόψεις του επί των ειδικότερων θεμάτων που θίγει το νέο νομοθετικό καθεστώς όπως η κατανομή των εσόδων μεταξύ εκδοτών και δημοσιογράφων, η επιλογή της αρμόδιας αρχής, ο Κανονισμός και τα κριτήρια της

κατανομής, η παροχή των αναγκαίων στοιχείων, ο χαρακτήρας της απόφασης της αρμόδιας αρχής και η διασφάλιση της ορατότητας του περιεχομένου.

Στην παρούσα φάση αυτό που έχει άμεση προτεραιότητα είναι η **άμεση προώθηση και λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων, αποφάσεων κλπ ώστε να εφαρμοστεί ο νέος νόμος το ταχύτερο δυνατόν**, να αντιμετωπιστούν οι ενστάσεις και τα προσκόμματα που μετά βεβαιότητας θα προβάλουν οι κολοσσοί του διαδικτύου και να προστατευτεί επιτέλους αποτελεσματικά το πνευματικό δικαίωμα των εκδοτών (και) του περιφερειακού τύπου.

Δ.7. Εκπαίδευση, επιμόρφωση, επαγγελματική πιστοποίηση

Όλες οι σοβαρές επιχειρήσεις τύπου της ελληνικής περιφέρειας έχουν από καιρό συνειδητοποιήσει ότι οφείλουν να επενδύσουν σ' αυτό που θεωρείται το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα, δηλαδή στην ποιότητα, στην αξιοπιστία και στην πληρότητα του προϊόντος τους. Αυτή είναι και η μόνη διέξοδος που προσφέρει προοπτική επιβίωσης στον κλάδο.

Για να γίνει αυτό είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρχει υψηλής ποιότητας και άρτια εκπαιδευμένο, ιδιαίτερα στις νέες δεξιότητες, δημοσιογραφικό και τεχνικό προσωπικό.

Η Πολιτεία οφείλει να εξετάσει κάθε δυνατότητα χρηματοδότησης και γενικότερα υποστήριξης ειδικών προγραμμάτων επιμόρφωσης του προσωπικού των ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων, ιδιαίτερα στις νέες τεχνολογίες. Ιδιαίτερο ρόλο στη διαδικασία αυτή μπορεί να διαδραματίσει το **Ινστιτούτο Επαρχικού Τύπου** το οποίο όντας μοναδικό στο είδος του σε πανελλήνιο επίπεδο μπορεί να αποτελέσει το σημείο αναφοράς για την οργάνωση και υλοποίηση πολλών από αυτά τα προγράμματα επιμόρφωσης . Η ενίσχυση από την Πολιτεία του Ινστιτούτου ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά του είναι υπόθεση πρώτης προτεραιότητας για τον Περιφερειακό Τύπο.

Αυτή η μόνιμη και επιμελημένη διαδικασία συνεχούς επιμόρφωσης μπορεί να οδηγήσει στην καθιέρωση μιας διαδικασίας επαγγελματικής πιστοποίησης της δημοσιογραφικής ιδιότητας που αποτελεί θεσμική υποχρέωση της Πολιτείας.

Και επειδή πολύ έχει ταλαιπωρηθεί ο κλάδος από τυχάρπαστους και αεριτζήδες «εκδότες» που απασχολούν «δημοσιογράφους» με μαύρη, κακοπληρωμένη και ανασφάλιστη εργασία προτείνουμε τη θέσπιση Μητρώου Επαγγελματιών Δημοσιογράφων με αυστηρά και ελεγχόμενα κριτήρια ένταξης η οποία με τη σειρά της θα αποτελεί και απαραίτητη προϋπόθεση για εργασία σε οποιοδήποτε περιφερειακό ΜΜΕ ώστε να ελέγχονται ανά πάσα στιγμή οι όροι εργασίας και αμοιβής, η ασφαλιστική κάλυψη κλπ.

Δ.8. Νέος νόμος – πλαίσιο για τον Περιφερειακό Τύπο.

Σήμερα ένα τέτοιο αναγκαίο νομοθετικό πλαίσιο που θα οριοθετεί δικαιώματα και υποχρεώσεις δεν υφίσταται. Έχουμε φτάσει στο σημείο να θεωρούμε ως νόμο αναφοράς

για τον περιφερειακό Τύπο τον Ν3548/07 (με τις δεκάδες τροποποιήσεις του) που μόνο τέτοιος δεν είναι καθώς αναφέρεται σε ένα εντελώς συγκεκριμένο ζήτημα, αυτό των κρατικών δημοσιεύσεων που μάλιστα τελούν επισήμως υπό κατάργηση!

Αν πρόκειται κάποια στιγμή η Πολιτεία να αντιμετωπίσει σοβαρά το όλο ζήτημα που λέγεται ημερήσιος περιφερειακός τύπος της χώρας, πρέπει αντί κάθε τρεις και λίγο να τροποποιεί υφιστάμενους νόμους και διατάξεις, κάποιες από τις οποίες ψηφίστηκαν εδώ και δεκαετίες, να φροντίσει για τη δημιουργία ενός νέου, σύγχρονου, ενιαίου, ξεκάθਾਰου και κυρίως λειτουργικού νομοθετικού πλαισίου για τον περιφερειακό τύπο.

Το νομοθετικό αυτό πλαίσιο δεν θα αναφέρεται και δεν θα επαναλαμβάνει ρυθμίσεις των δεκαετιών του '50 και του '60 αλλά θα έχει αυτοτελείς διατάξεις και θα στηρίζεται σε 5 βασικούς πυλώνες :

- Την κωδικοποίηση διάσπαρτων νόμων και διατάξεων (ακόμη και ανά Υπουργείο υπάρχουν διαφορετικές διατάξεις που διέπουν π.χ τις καταχωρήσεις στον περιφερειακό τύπο) για το αναγκαίο ξεκαθάρισμα, τη σαφήνεια και την ενότητα της νομοθεσίας.
- Την αντιστοίχιση στα νέα δεδομένα της τεχνολογικής και της κοινωνικής – διοικητικής εξέλιξης και την πρόβλεψη και ρύθμιση νέων καταστάσεων όπως π.χ η δυνατότητα ίδρυσης Περιφερειακών (αντί των νομαρχιακών σήμερα) Εφημερίδων, η αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με τις ενημερωτικές ιστοσελίδες, τα blogs κλπ
- Την θέσπιση αυστηρών κανόνων για την δημιουργία ενός πραγματικού και λειτουργικού ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ όπως ήδη αναλύθηκε.
- Την κατάργηση όσων διατάξεων ευνοούν τη διαπλοκή, την αδιαφάνεια και την εξάρτηση και επιτρέπουν σε κάθε λογής ευκαιριακές, λαθρόβιες και παρασιτικές εκδόσεις να επιβιώνουν συντηρούμενες με κρατικό χρήμα και ενισχύσεις.
- Την εισαγωγή ως γενικής ρήτρας, της έννοιας της αναπτυξιακής διάστασης στην οποία πρέπει να εντάσσονται οι όποιες ρυθμίσεις αφορούν κρατικές παρεμβάσεις άμεσης ή έμμεσης ενίσχυσης του Περιφερειακού Τύπου.
- Την οργάνωση ενός συστήματος κρατικής εποπτείας και ελέγχου τήρησης της νομοθεσίας όπως ήδη αναφέρθηκε.

